

DIREKTĪVAS

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA 2009/14/EK

(2009. gada 11. marts),

ar ko Direktīvu 94/19/EK par noguldījumu garantiju sistēmām groza attiecībā uz seguma līmeni un izmaksas aizkavējumu

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 47. panta 2. punktu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Centrālās bankas atzinumu ⁽¹⁾,saskaņā ar Līguma 251. pantā noteikto procedūru ⁽²⁾,

tā kā:

(1) Padome 2008. gada 7. oktobrī vienojās, ka prioritārs uzdevums ir atjaunot uzticību finanšu sektoram un tā pienācīgu funkcionēšanu. Tā apņēmas veikt visus nepieciešamos pasākumus, lai aizsargātu privātpersonu noguldījumus, un atzinīgi novērtēja Komisijas nolūku steidzami sagatavot attiecīgu priekšlikumu, lai veicinātu noguldījumu garantiju sistēmu saskaņošanu.

(2) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 94/19/EK ⁽³⁾ jau ir iekļauti pamatnoteikumi noguldītāju aizsardzībai. Tomēr pašreizējās finanšu krīzes dēļ segums ir jāuzlabo.

(3) Patlaban spēkā esošais Direktīvā 94/19/EK paredzētais minimālais seguma līmenis ir EUR 20 000 ar iespēju dalībvalstīm noteikt lielāku seguma līmeni. Tomēr ir izrā-

dījis, ka tas nav pietiekami daudziem noguldījumiem Kopienā. Lai saglabātu noguldītāju uzticību un iegūtu lielāku finanšu tirgu stabilitāti, minimālais seguma līmenis būtu jāpaaugstina līdz EUR 50 000. Līdz 2010. gada 31. decembrim katra noguldītāja noguldījumu kopapjoma seguma apjoms būtu jānosaka EUR 100 000, ja vien Komisijas ietekmes novērtējumā, kas iesniegts Eiropas Parlamentam un Padomei līdz 2009. gada 31. decembrim, nav secināts, ka šāda palielināšana un šāda saskaņošana nav finansiāli iespējama visās dalībvalstīs, lai nodrošinātu patērētāju tiesību aizsardzību un finanšu stabilitāti Kopienā, kā arī lai izvairītos no konkurences izkropļojumiem starp dalībvalstīm. Ja ietekmes novērtējums parāda, ka šāda palielināšana un šāda saskaņošana nav atbilstoša, Komisijai būtu jāiesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei attiecīgi priekšlikumi.

(4) Tas pats seguma līmenis būtu jāpiemēro visiem noguldītājiem neatkarīgi no tā, vai dalībvalsts valūta ir *euro* vai cita valūta. Ārpus eurozonas esošām dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai noapaļot summas, kas rodas no konversijas, nepakļaujot kompromisam līdzvērtīgu noguldītāju aizsardzību.

(5) Ziņojumā, ko Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei, būtu jāanalizē visi saistītie jautājumi, piemēram, kompensācijas un pretprasības, sistēmās veicamo iemaksu noteikšana, produktu un noguldītāju loks, pārrobežu sadarbības efektivitāte starp noguldījumu garantiju sistēmām un saikne starp noguldījumu garantiju sistēmām un alternatīviem līdzekļiem, lai atmaksātu noguldītājiem, piemēram, atmaksāšanas mehānismiem ārkārtas gadījumos. Sakarā ar šo ziņojumu dalībvalstīm būtu jāapkopo attiecīgie dati un pēc attiecīga lūguma jāiesniedz tie Komisijai.

(6) Dažas dalībvalstis saskaņā ar Direktīvu 94/19/EK ir izveidojušas noguldījumu garantiju sistēmas, kurās paredzēts pilns segums atsevišķiem ilgtermiņa noguldījumu veidiem, piemēram, pensiju pieprasījumiem. Ir jāievēro šādu sistēmu noguldītāju tiesības un tas, ko viņi no šādām sistēmām sagaida.

⁽¹⁾ OV C 314, 9.12.2008., 1. lpp.

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta 2008. gada 18. decembra Atzinums (Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēts) un Padomes 2009. gada 26. februāra un 2009. gada 5. marta lēmumi.

⁽³⁾ OV L 135, 31.5.1994., 5. lpp.

- (7) Dažas dalībvalstis jau ir ieviesušas vai plāno saskaņā ar Direktīvu 94/19/EK ieviest noguldījumu garantiju sistēmas, kas pilnībā nosedz atsevišķus īslaicīgi palielinātus konta atlikumus. Komisijai līdz 2009. gada 31. decembrim būtu jāizvērtē, vai būtu jā saglabā vai jāievieš noguldījumu garantiju sistēmas, kas pilnībā nosedz atsevišķus īslaicīgi palielinātus konta atlikumus.
- (8) Šī direktīva nedrīkstētu iespaidot ne sistēmas, kas aizsargā pašu kredītiestādi, un jo īpaši nodrošina tās likviditāti un maksātspēju, tādējādi garantējot noguldītāju aizsardzību, kas ir vismaz līdzvērtīga aizsardzībai, kuru nodrošina ar noguldījumu garantiju sistēmu, ne arī brīvprātīgas noguldītāju kompensācijas sistēmas, ko nav ieviesusi vai oficiāli atzinusi dalībvalstis.
- (9) Dalībvalstīm būtu jāveicina tas, lai, slēdzot nolīgumus vai uzlabojot pašreizējos nolīgumus, noguldījumu garantiju sistēmas rēķinās ar attiecīgajiem pienākumiem.
- (10) Patlaban paredzētais triju mēnešu ilgais izmaksas periods, ko var pagarināt līdz deviņiem mēnešiem, ir pretrunā nepieciešamībai saglabāt noguldītāju uzticību un neatbilst viņu vajadzībām. Tāpēc izmaksas termiņš būtu jāsamazina līdz divdesmit darbdienām. Šis periods būtu jāpagarina tikai izņēmuma gadījumos un ar kompetento iestāžu apstiprinājumu. Divus gadus pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā Komisijai būtu jāiesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojums par maksājuma procedūru efektivitāti un termiņiem, novērtējot, vai termiņu ir iespējams turpmāk saīsināt līdz desmit darbdienām.
- (11) Turklāt gadījumos, kad izmaksa pamatojas uz kompetentu iestāžu konstatējumu, patlaban paredzētais 21 dienas lēmuma pieņemšanas termiņš būtu jāsaīsina līdz piecām darbdienām, lai nekavētu noguldījumu ātru izmaksu. Tomēr kompetentajām iestādēm vispirms vajadzētu būt pārliecinātām par to, ka kredītiestāde nav izmaksājusi noguldījumus, kas ir izmaksājami. Novērtējums būtu jāveic saskaņā ar dalībvalstu tiesvedības vai administratīvajām procedūrām.
- (12) Noguldījumus var uzskatīt par nepieejamiem, ja savlaicīgas iejaukšanās vai reorganizācijas pasākumi ir bijuši neveiksmīgi. Tas nedrīkst traucēt kompetentajām iestādēm veikt turpmākus restrukturizācijas pasākumus izmaksas periodā.
- (13) Dalībvalstīm būtu jācenšas nodrošināt banku pakalpojumu nepārtrauktību un pieeju banku likviditātei, īpaši finanšu krīzes periodos. Tādēļ dalībvalstis tiek aicinātas pēc iespējas drīz veikt pasākumus, lai pēc cietušā noguldītāja iesnieguma nodrošinātu attiecīgo summu ārkārtas izmaksas ne vēlāk kā trīs dienu laikā pēc šāda iesnieguma. Tā kā pašreizējā triju mēnešu termiņa samazināšana pozitīvi atsaucas uz noguldītāju uzticību un finanšu tirgu pienācīgu funkcionēšanu, dalībvalstīm un to noguldījumu garantiju sistēmām būtu jānodrošina izmaksa pēc iespējas īsākā termiņā.
- (14) Direktīvā 94/19/EK ir paredzēta iespēja dalībvalstīm ierobežot segumu līdz noteiktai procentuālajai daļai. Šāda pieeja ir negatīvi ietekmējusi noguldītāju uzticību, un tāpēc to vajadzētu pārtraukt.
- (15) Direktīvas 94/19/EK īstenošanai vajadzīgie pasākumi būtu jāpieņem saskaņā ar Padomes Lēmumu 1999/468/EK (1999. gada 28. jūnijs), ar ko nosaka Komisijai piešķirto ieviešanas pilnvaru īstenošanas kārtību⁽¹⁾.
- (16) Jo īpaši Komisija būtu jāpilnvaro korigēt seguma līmeni atbilstoši inflācijai Eiropas Savienībā, pamatojoties uz izmaiņām Komisijas publicētajā saskaņoto patēriņa cenu indeksā. Šis pasākums, kurš ir vispārīgs un kura mērķis ir grozīt nebūtiskus Direktīvas 94/19/EK elementus, jāpieņem saskaņā ar Lēmuma 1999/468/EK 5.a pantā paredzēto regulatīvo kontroles procedūru.
- (17) Ņemot vērā to, ka šīs direktīvas mērķus – proti, saskaņot seguma līmeni un izmaksas termiņus – nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, jo pastāv liels daudzums atšķirīgu noteikumu dažādu dalībvalstu tiesību sistēmās, un to, ka tādēļ šos mērķus var labāk sasniegt Kopienas līmenī, Kopiena var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā direktīvā paredz vienīgi tos pasākumus, kas vajadzīgi šo mērķu sasniegšanai.
- (18) Tādēļ atbilstoši būtu jāgroza Direktīva 94/19/EK.

⁽¹⁾ OV L 184, 17.7.1999., 23. lpp.

- (19) Saskaņā ar 34. punktu Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu⁽¹⁾ dalībvalstīm ir ieteikts gan savām vajadzībām, gan Kopienas interesēs izstrādāt savas tabulas, kur pēc iespējas precīzāk atspoguļota atbilstība starp šo direktīvu un tās transponēšanas pasākumiem, un padarīt tās publiski pieejamas,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Direktīvas 94/19/EK grozījumi

Ar šo Direktīvu 94/19/EK groza šādi.

- 1) Direktīvas 1. panta 3. punkta i) apakšpunkta otro daļu aizstāj ar šādu daļu:

“Kompetentās iestādes to konstatē pēc iespējas ātrāk un noteikti ne vēlāk kā piecas darbdienu pēc tam, kad pirmo reizi pārliecinājušās par to, ka kredītiestāde nav izmaksājusi noguldījumus, kas ir izmaksājami; vai”.

- 2) Direktīvas 4. pantu groza šādi:

- a) 5. punktu aizstāj ar šādu punktu:

“5. Šā panta 1. līdz 4. punktā minētajos gadījumos dalībvalstis nodrošina, ka noguldījumu garantiju sistēmas savstarpēji sadarbojas.”;

- b) pievieno šādu punktu:

“6. Komisija vismaz reizi divos gados pārskata šā panta darbību un, ja vajadzīgs, ierosina tā grozījumus.”

- 3) Direktīvas 7. pantu groza šādi:

- a) 1. punktu aizstāj ar šādiem punktiem:

“1. Dalībvalstis nodrošina, ka katra noguldītāja noguldījumu kopējuma segums ir vismaz EUR 50 000, ja noguldījumi nav pieejami.

1a. Līdz 2010. gada 31. decembrim dalībvalstis nodrošina, ka katra noguldītāja noguldījumu kopējuma segums ir EUR 100 000, ja noguldījumi nav pieejami.

Ja Komisija savā 12. pantā minētajā ziņojumā secina, ka šāds palielinājums un šāda saskaņošana nav piemērota un finansiāli iespējama visās dalībvalstīs, lai nodrošinātu patērētāju tiesību aizsardzību un finanšu stabilitāti Kopienā un nepieļautu pārrobežu kropļojumus starp dalībvalstīm, Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei priekšlikumu grozīt šā punkta pirmo daļu.

1b. Dalībvalstis, kas neatrodas eurozonā un kas 1. un 1.a punktā minētās euro izteiktās summas konvertē savas valsts valūtā, nodrošina to, ka valsts valūtās izteiktās summas, ko faktiski izmaksā noguldītājiem, ir līdzvērtīgas šajā direktīvā noteiktajām summām.”;

- b) 3. punktu aizstāj ar šādu punktu:

“3. Šā panta 1.a punkts neliedz saglabāt noteikumus, saskaņā ar kuriem līdz 2008. gada 1. janvārim konkrētiem noguldījumu veidiem piedāvāja pilnu segumu, jo īpaši sociālu apsvērumu dēļ.”;

- c) svīturo 4. punktu;

- d) pievieno šādu punktu:

“7. Komisija var koriģēt 1. un 1.a punktā minētās summas atbilstoši inflācijai Eiropas Savienībā, pamatojoties uz Komisijas publicēto saskaņoto patēriņa cenu indeksu.

Šo pasākumu, kas paredzēts, lai grozītu nebūtiskus šīs direktīvas elementus, pieņem saskaņā ar 7.a panta 2. punktā minēto regulatīvo kontroles procedūru.”

(¹) OV C 321, 31.12.2003., 1. lpp.

4) Iekļauj šādu pantu:

“7.a pants

1. Komisijai palīdz Eiropas Banku komiteja, kas izveidota ar Komisijas Lēmumu 2004/10/EK (*).

2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro 5.a panta 1. līdz 4. punktu un 7. pantu Padomes Lēmumā 1999/468/EK (1999. gada 28. jūnijs), ar ko nosaka Komisijai piešķirto ieviešanas pilnvaru īstenošanas kārtību (**), ņemot vērā tā 8. pantu.

(*) OV L 3, 7.1.2004., 36. lpp.

(**) OV L 184, 17.7.1999., 23. lpp.”

5) Direktīvas 9. panta 1. punktu aizstāj ar šādu punktu:

“1. Dalībvalstis nodrošina to, ka kredītiestādes esošajiem un iespējamiem noguldītājiem dara pieejamu vajadzīgo informāciju, lai identificētu noguldījumu garantiju sistēmu, kuras dalībniece ir kredītiestāde un tās filiāles Kopienā, vai arī visus alternatīvos pasākumus, kas ir paredzēti 3. panta 1. punkta otrajā daļā vai 4. punktā. Noguldītājus informē par noguldījumu garantiju sistēmas vai visu piemērojamo alternatīvo pasākumu noteikumiem, tostarp par garantiju sistēmas piedāvātā seguma summu un piemērojumu. Ja noguldījumu garantijas sistēma nenodrošina noguldījumiem garantijas atbilstīgi 7. panta 2. punktam, kredītiestādes par to informē noguldītāju. Visu informāciju dara pieejamu viegli saprotamā formā.

Pēc pieprasījuma sniedz informāciju par kompensācijas nosacījumiem un formalitātēm, kas jāizpilda, lai iegūtu kompensāciju.”

6) Direktīvas 10. pantu groza šādi:

a) 1. punktu aizstāj ar šādu punktu:

“1. Pienācīgi pamatotus noguldītāju prasījumus saistībā ar nepieejamiem noguldījumiem noguldījumu garantiju sistēmas spēj izmaksāt divdesmit darbdienās pēc dienas, kad kompetentās iestādes veic 1. panta 3. punkta i) apakšpunktā minēto konstatāciju vai tiesu iestāde pieņem 1. panta 3. punkta ii) apakšpunktā minēto lēmumu. Tāpat šajā termiņā apkopo un pārsūta precīzu informāciju par

noguldītājiem un noguldījumiem, kas vajadzīga, lai pārbaudītu prasījumus.

Galēja izņēmuma apstākļos noguldījumu garantiju sistēma var vērsties kompetentās iestādēs, lai pagarinātu termiņu. Šāds pagarinājums nepārsniedz desmit darbdienu.

Līdz 2011. gada 16. martam Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu par maksājuma procedūru efektivitāti un termiņiem, šajā ziņojumā novērtējot, vai ir iespējams ieviest pirmajā daļā minētā termiņa turpmāku saīsinājumu līdz desmit darbdienām.

Dalībvalstis nodrošina, ka noguldījumu garantiju sistēmas veic regulāras savu sistēmu pārbaudes un ka attiecīgā gadījumā tās tiek informētas, ja kompetentās iestādes kredītiestādē konstatē problēmas, kas varētu radīt iemeslu noguldījumu garantiju sistēmu iesaistīšanai.”;

b) svītro 2. punktu.

7) Direktīvas 12. pantu aizstāj ar šādu pantu:

“12. pants

1. Līdz 2009. gada 31. decembrim Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu par:

a) noguldījumu garantiju sistēmu finansēšanas saskaņošanu, īpašu uzmanību pievēršot tam, kā šādas saskaņošanas trūkums pārrobežu krīzes gadījumā ietekmē noguldījumu kompensācijas izmaksu pieejamību un godīgu konkurenci, kā arī šādas saskaņošanas sniegtajām priekšrocībām un izmaksām;

b) pilnīga seguma piešķiršanas piemērotību un kārtību atsevišķiem īslaicīgi palielinātiem konta atlikumiem;

c) iespējamiem risinājumiem, lai ieviestu iemaksas, kas atkarīgas no riska līmeņa;

d) Kopienas noguldījumu garantiju sistēmas iespējamās ieviešanas priekšrocībām un izmaksām;

- e) to, kā sistēmas efektivitāti ietekmē tiesību aktu atšķirības attiecībā uz kompensāciju, kad tiek noteikta noguldītāja kredīta un parādu bilance, kā arī par iespējamiem traucējumiem saistībā ar uzņēmumu pārrobežu likvidāciju;
- f) produktu un noguldītāju loka saskaņošanu, īpašu uzmanību pievēršot mazo un vidējo uzņēmumu un vietējo iestāžu specifiskajām vajadzībām;
- g) saikni starp noguldījumu garantiju sistēmām un alternatīviem kompensāciju izmaksāšanas veidiem, piemēram, izmaksāšanas mehānismiem ārkārtas gadījumos.

Ja nepieciešams, Komisija nāk klajā ar atbilstīgiem priekšlikumiem šīs direktīvas grozīšanai.

2. Dalībvalstis informē Komisiju un Eiropas Banku komiteju, ja tās paredzējušas mainīt noguldījumu seguma jomu vai līmeni, un par iespējamām grūtībām, kas radušās, sadarbojoties ar citām dalībvalstīm.”

8) Svītro III pielikumu.

2. pants

Transponēšana

1. Dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai līdz 2009. gada 30. jūnijam izpildītu šīs direktīvas prasības.

Atkāpjoties no šā punkta pirmās daļas, dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai līdz 2010. gada 31. decembrim izpildītu prasības, kas noteiktas ar šo direk-

tīvu grozītās Direktīvas 94/19/EK 1. panta 3. punkta i) apakšpunkta otrajā daļā, 7. panta 1.a un 3. punktā un 10. panta 1. punktā.

Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai arī šādu atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. Dalībvalstis nosaka paņēmienus, kā izdarīt šādas atsaucis.

2. Dalībvalstis dara zināmus Komisijai to tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

3. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā trešajā dienā pēc tās publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

4. pants

Adresāti

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Strasbūrā, 2009. gada 11. martā

Eiropas Parlamenta vārdā —
priekšsēdētājs
H.-G. PÖTTERING

Padomes vārdā —
priekšsēdētājs
A. VONDRA